

Naděje dožití bez bolesti v Evropě

Markéta Míšková, Katedra demografie a geodemografie, Přírodovědecká fakulta UK; Národní institut SYRI

marketa.miskova@natur.cuni.cz

Michala Lustigová, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta UK; Národní institut SYRI

Teoretický rámec

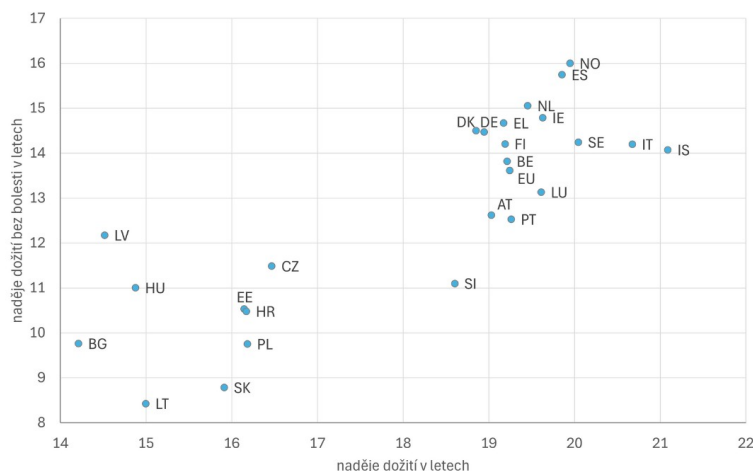
Chronická bolest je častým problémem ve vyšším věku a může výrazně snižovat kvalitu života. V souvislosti se stárnutím populace nestačí sledovat jen střední délku života, ale i kolik let jedinci prožijí v dobrém zdravotním stavu. Ženy se sice dožívají vyššího věku než muži, ale často tráví delší část života s bolestí nebo jinými zdravotními omezeními. Naděje dožití bez bolesti se liší nejen v závislosti na pohlaví, ale je také rozdílná napříč celou Evropou. Výsledky mohou přispět k tvorbě strategie zdravotní a sociální politiky.

Data a metody

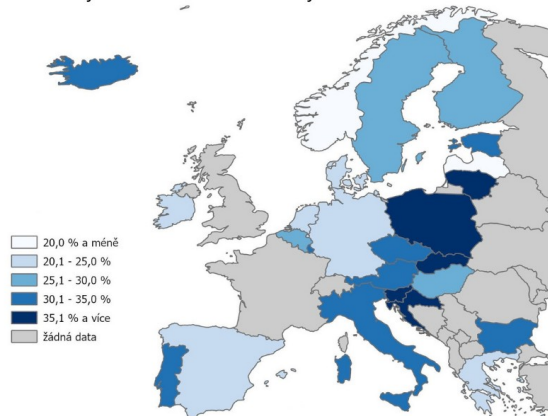
Naděje dožití bez bolesti byla vypočtena za použití Sullivanovy metody. Úmrtnostní tabulky vycházely z dat Human Mortality Database, s počáteční věkovou skupinou 25–29 let a horním otevřeným věkovým intervalem 80+ let*. Prevalence bolesti byla vypočítána z dat Evropského výběrového šetření o zdraví (EHIS) za rok 2019. Za osoby s bolestí byli považováni respondenti, kteří udali střední, silné a velmi silné bolesti v posledních 4 týdnech.

* Evropa, Island a Itálie věkový interval 75+ let

Vztah mezi nadějí dožití a nadějí dožití bez bolesti ve věku 65 let, 2019, muži

Podíl naděje dožití s bolestí na naději dožití v 65 letech, 2019, muži

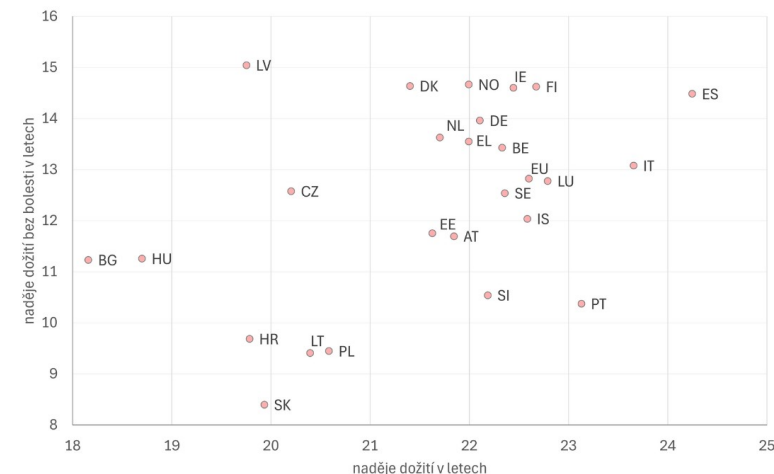

Výsledky

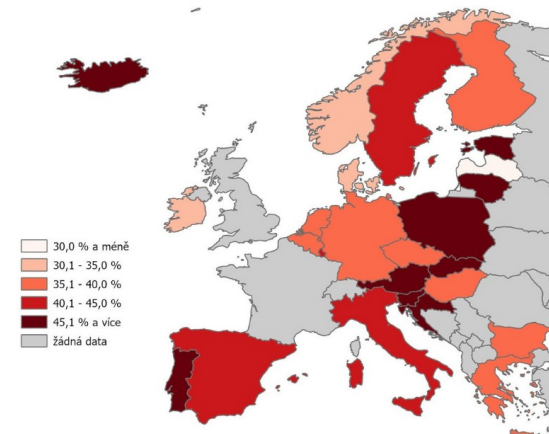
Při zkoumání vztahu mezi nadějí dožití a nadějí dožití bez bolesti lze u mužů pozorovat poměrně zřejmé rozdělení evropských zemí na dvě skupiny. První skupina dosahuje vyšší celkové naděje dožití i vyššího počtu let prožitých bez bolesti. Naproti tomu u žen není tento trend natolik výrazný a naopak se vyskytují dva extrémy v podobě Lotyšska a Portugalska. V porovnání s ostatními zeměmi mají ženy v Lotyšsku nízkou nadějí dožití, ale velmi vysokou nadějí dožití bez bolesti, což významně přispívá k lepší kvalitě života ve stáří. Oproti tomu se ženy v Portugalsku dožívají v průměru vyššího věku, avšak mnoho let prožijí s bolestivými stavy.

Ženy v porovnání s muži mají ve všech sledovaných zemích vyšší podíl naděje dožití s bolestí na celkové naději dožití. Tato skutečnost potvrzuje, že ženy se sice dožívají vyššího věku, ale kvalita jejich života může být v důsledku bolestivých stavů nižší. Vysoký podíl prevalence bolesti je pozorován spíše v zemích východní Evropy, naopak nižší podíl prevalence bolesti byl zaznamenán zejména v zemích západní/severozápadní Evropy s výjimkou Islandu a Portugalska.

Vztah mezi nadějí dožití a nadějí dožití bez bolesti ve věku 65 let, 2019, ženy

Podíl naděje dožití s bolestí na naději dožití v 65 letech, 2019, ženy

Věkově standardizovaná míra prevalence bolesti v Evropě, 2019, populace 25+ let

Země	EU25	BE	BG	CZ	DK	EE	FI	HR	IE	IS	IT	LT	LV	LU	HU	DE	NL	NO	PL	PT	AT	EL	SK	SI	ES	SE
Muži	20,3	23,5	13,2	16,7	20,2	30,4	24,1	20,6	19,2	28,5	20,0	27,5	12,8	24,2	19,9	18,5	19,3	20,5	26,4	23,1	24,4	12,5	24,1	27,2	14,4	22,7
Ženy	28,9	33,6	15,8	19,4	25,4	40,0	30,9	28,1	24,7	38,3	28,3	36,0	17,0	31,4	26,1	27,5	28,7	33,1	33,9	36,9	33,1	20,8	33,5	34,6	24,9	31,2